

STYLE SHEET LETTERKUNDE 2

0. INTRODUCTIE

Elke discipline heeft zijn eigen conventies wanneer het gaat om de schriftelijke verslaglegging van onderzoek, de letterkunde (cultuurkunde) dus ook. Weliswaar is deze niet heel anders dan bij geschiedenis, maar toch wel verschillend van die bij taalkunde of de sociale wetenschappen. Het hier gepresenteerde style sheet is een sterk vereenvoudigde variant van de style sheets zoals die door Engelstalige vakbladen als *The Russian Review* en *The Slavic Review* worden gehanteerd.

1. ALGEMEEN

Een paper voor letterkunde bestaat uit een inleiding, een betoog en een conclusie. Vooral wat die inleiding betreft, kan ik niet genoeg benadrukken: schrijf die als laatste. Natuurlijk dien je vanuit een bepaalde vraagstelling te vertrekken, maar die kun je pas echt scherp formuleren, wanneer je je betoog/analyse al op papier hebt staan. Pas *dan* kun je vaststellen wat je nu werkelijk hebt onderzocht en welke resultaten dit heeft opgeleverd. Te vaak zie ik dat een inleiding verzandt in een aangeklede inhoudsopgave: “Eerst ga ik wat in het algemeen over Valerij Brjoesov vertellen, dan analyseer ik het gedicht X en dan volgt de conclusie”. Zo dus niet! Probeer vanuit je conclusie “terug te redeneren”: *dit* heb ik aangetoond, dus *dit* moet de vraagstelling zijn. Ook wil ik geen biografische informatie voorgezet krijgen tenzij deze werkelijk relevant is voor het onderwerp van je werkstuk.

2. OPMAAK EN STIJL

Gebruik als font Times New roman 12 pt voor de hoofdtekst, 11 pt. voor citaten (zie onder) en 10 pt. voor de voetnoten. De regelafstand is 1,5 voor het betoog en 1 (enkel) voor citaten en voetnoten. Houd je hier aan. **Voeg géén illustraties toe**, ook niet op de voorpagina/kaft, alleen wanneer dit *echt* functioneel is.

3. CITATEN

Korte prozacitaten (< 60 woorden) moeten met dubbele aanhalingstekens in de lopende tekst worden opgenomen (“ ”). Binnen het citaat gebruik je weer enkele aanhalingstekens. Bijvoorbeeld: Op 25 juni 1821 schreef Vjazemskij aan Puškin: “Deze ‘dichter’ is geen knip voor de neus waard.” Bestaat het citaat uit niet meer dan twee dichtregels, integreer dit dan in de hoofdtekst met aanhalingstekens: “Поэтом можешь ты не быть, / Но гражданином быть обязан.”

Langere poëzie- en prozacitaten van > 60 woorden dienen door een regel wit van de hoofdtekst te worden gescheiden. Gebruik in zo’n apart tekstblok de enkele regelafstand en een kleiner font (11 i.p.v. 12 pt.)

Не очень лестный приговор.
Но твой ли он? тобой ли сказан?
Ты мог бы правильней судить:
Поэтом можешь ты не быть,
Но гражданином быть обязан

Laat je iets weg uit het citaat (omdat niet alles even relevant is), dan geef je dit duidelijk aan: (...).
Dus:

Leaving the factory canteen and passing through the tired crowd, Dasha and Gleb, worn out, came out upon the road and then turned off down a wild path invaded by bushes, tendrils of wild vines and tangles of thick, evergreen ivy. (...) They had only just entered the underwood of young oaks and witch-elms, whose springlike grey and blind, springlike transparency pulsed with an inner murmuring, when they were joined by Polia Mekhova

4. HOE TE VERWIJZEN?

Gebruik voetnoten, geen eindnoten. De eerste keer dat je naar een publicatie verwijst, geef je alle relevante informatie (zoals uitgelegd onder “literatuurverwijzingen”, zie onder). Verwijs je nog een keer naar dezelfde publicatie, dan is het niet nodig al die gegevens te herhalen. Je kunt dan volstaan met alleen achternaam van auteur, hoofdtitel en paginanummer(s), en wanneer je een derde keer wilt verwijzen, geef je alleen de auteursnaam en paginanummer(s). E.e.a. komt er dan zo uit te zien:

Eerste keer: Laura Engelstein, *The Keys to Happiness: Sex and the Search for Modernity in Fin-de-Siècle Russia* (Ithaca, NY: Cornell University Press, 1992), 376.

Tweede keer: Engelstein, *The Keys to Happiness*, 415.

Derde keer: Engelstein, 447.

Moet je bij herhaling naar één tekst verwijzen (bijvoorbeeld naar de roman die je analyseert), dan kun je in een aparte voetnoot aankondigen dat je na de eerste volledige bronvermelding alleen nog maar de relevante bladzijden zult noemen en niet in aparte voetnoten, maar tussen ronde haakjes in de lopende tekst

5. WANNEER TE VERWIJZEN? OVER PLAGIAAT EN SLOPPY SCIENCE

Ontleen je informatie aan een bepaalde bron, dan dien je die duidelijk te noemen. Doe je dat niet, dan kan dat als plagiaat worden uitgelegd. Een algemeen geaccepteerde definitie van plagiaat, die ook door onze universiteit wordt gehanteerd, luidt:

Plagiaat is een schending van de intellectuele eigendom van een ander. In het algemeen wordt onder plagiaat verstaan dat je woorden, gedachten, analyses, redeneringen, afbeeldingen, technieken, computerprogramma's enz. die van een ander afkomstig zijn bedoeld of onbedoeld presenteert als eigen werk. De Universiteit beschouwt plagiaat als een ernstig vergrijp waarop strenge straffen kunnen volgen¹.

Het is niet alleen belangrijk dat je je bronnen netjes vermeldt, maar ook dat je zo veel mogelijk aangeeft *wat* je precies aan je bronnen hebt ontleend. Soms volstaan studenten met een voetnoot

¹ Voor meer informatie ga naar: <http://www.reglementen.leidenuniv.nl/onderwijs-onderzoek/plagiaat.html>

waarin weliswaar een monografie of artikel wordt genoemd, maar die geen enkele zichtbare relatie heeft met wat er op dat moment wordt betoogd. Zo hoort het natuurlijk niet. Heb je algemene achtergrondliteratuur gelezen en wil je daar naar verwijzen, maak dat duidelijk in een voetnoot: “Voor een algemene discussie over metaforen en gender zie”, “Een goede inleiding op het werk van Aleksandr Blok is”.

Bovenal wil ik als lezer kunnen beoordelen of *jij* als auteur het eens bent met de bron waar je naar verwijst of juist niet. Dat kun je soms heel eenvoudig aangeven: “Zoals Ejchenbaum al in 1920 heeft geconstateerd...”, “Mints wijst er terecht op dat...” etc. Dit soort formuleringen drukken duidelijk uit dat je het met genoemde onderzoekers eens bent. Als lezer wil ik in staat zijn om jouw stem te onderscheiden van die van de bron die je aanhaalt. Tevens is het raadzaam dat je je bronnen heel kort en bondig introduceert. Dus niet: “A.P. Minskij is van mening dat...”, maar “de historicus/ journalist/ Blok-kenner Aleksandr Minskij...”. Misschien lukt het niet altijd om vast te stellen in welke hoedanigheid iemand iets heeft gezegd of wat zijn voornaam is, maar streef er naar om dat te achterhalen en te vermelden.

Tenslotte: zorg ervoor dat je *eigen* stem hoorbaar blijft. *Jij* bent de auteur van je werkstuk, niet Aleksandr Poesjkin wiens gedicht je toevallig analyseert, of Jurij Tynjanov wiens briljante artikel je aanhaalt. Citeer niet elletange stukken tekst in de verwachting dat dat wel voor zichzelf spreekt. Houd zelf de regie over je werkstuk. Met die eigen stem bedoel ik overigens niet een ‘persoonlijke mening’. Ik wil wel weten wat je betoogt en welke argumenten je aanvoert; je persoonlijke mening over een gedicht of een schrijver interesseert me aanzienlijk minder.

6. LITERATUURVERWIJZINGEN

a. Monografie: auteursnaam², titel van publicatie, tussen ronde haakjes de plaats van uitgave, de uitgever en jaar van publicatie. Tenslotte het/de paginanummer(s) waar je verwijzing betrekking op heeft. Bijvoorbeeld:

Laura Engelstein, *The Keys to Happiness: Sex and the Search for Modernity in Fin-de-Siècle Russia* (Ithaca, NY: Cornell University Press, 1992), 376.

b. Artikel in tijdschrift: plaats titel van de publicatie tussen dubbele aanhalingstekens: “Twelve Fallacies in Contemporary Adaptation Theory”; titel van tijdschrift cursief: *Poetics Today*; gevolgd door jaargang (eventueel), maar i.i.g. het nummer of issue, jaar van publicatie en tenslotte het/de exacte paginanummer(s) waar je verwijzing betrekking op heeft. Bijvoorbeeld:

Robert H. Bates, “Area Studies and the Discipline: A Useful Controversy?”, *Political Science and Politics* 30, no. 2 (June 1997), 166.

c. Artikel in bundel: idem als voor artikel in tijdschrift, maar i.p.v. jaargang en nummer, noem je – tussen ronde haakjes - de plaats van uitgave, de uitgever en het jaar van publicatie. Bijvoorbeeld

² Geef de auteursnaam zoals deze in de publicatie vermeld staat. In het Russisch is dat vaak: initialen voor voor- en vadersnaam gevolgd door achternaam voluit: A.P. Ivanov; in westerse publicaties is dat meestal voor- en achternaam voluit met eventueel een initiaal voor tweede voornaam: Ralph S. Jones. Bij twee/ drie auteurs: volg de weergave in de publicatie. Bij meer dan drie auteurs: noem de eerste drie auteurs (op alfabetische volgorde) en voeg toe *et al.*

D. K. Ravinskii, “Kniga—učebnik žizni?”, *Biblioteka i čtenie: Problemy i issledovaniia; Sbornik nauchnykh trudov* (St. Petersburg: Russkaja nacional'naja biblioteka, 1995), 154–55.

d. Artikel in krant: als artikel in tijdschrift, maar i.p.v. jaargang en nummer geef je de datum. Bijvoorbeeld:

“Liga svobodnoi liubvi”, *Minskoe slovo*, 6 April 1908, 2.

e. Artikel (lemma) in naslagwerk/ encyclopedie: Auteur van lemma eerst., dan titel lemma, editor en plaats en jaar van uitgifte als elders. Als de auteur niet genoemd wordt, dan alleen titel van lemma. Indien handboek alfabetisch is georganiseerd, hoeft er geen paginanummer te worden genoemd.

Edward J. Brown, “Left art.” *Handbook of Russian Literature*. Ed. Victor Terras (Yale University Press: New Haven and London, 1985).

f. Website

Auteur, titel van artikel en alle andere relevante gegevens (als het om een on-line tijdschrift gaat). Geef in ieder geval de URL en zet er tussen haakjes achter wanneer je die link voor het laatst hebt geraadpleegd. Bijvoorbeeld:

“Karen Shakhnazarov: White Tiger (Belyi tigr, 2012)”, review van Stephen M. Norris, *Kinokultura* 38, 2012, <http://www.kinokultura.com/2012/38r-belytigr.shtml> (geraadpleegd op 15 maart 2013).

7. BIBLIOGRAFIE

Als je bovenstaand systeem hanteert, is het niet nodig een aparte bibliografie op te nemen. Als extra service aan de lezer mag dat natuurlijk wel.

8. TRANSLITERATIE

Gebruik het wetenschappelijke transliteratiesysteem, niet het populaire.